08 2015

Periferizirati Evropo

Izjava organizacijskega odbora mednarodnega srečanja Peripheralizing Europe, na katerem smo razmišljali o skupnih točkah, razlikah in možnostih za skupne boje na vzhodnem in južnem obrobju Evrope.

Kriza Evrope se še naprej najbolj brutalno odigrava ravno na periferiji. Robovi Evrope gorijo. Izraz tega nista zgolj pospešeno potiskanje ljudi na družbeno obrobje (države PIIGS1) in normalizacija revščine (države vzhodne Evrope), temveč tudi ljudje, ki medtem, ko skušajo prečkati minska polja in morja, plezajo čez zidove in ograje, ponavadi bežeč pred učinki zahodnih imperialnih in neo-kolonialnih politik.

Periferizacija imenujemo proces proizvodnje obrobja preko podreditve centru in pomeni preoblikovanje krajev in regij v prostor, katerega funkcija je reprodukcija centra. Na ozemljih, iz katerih prihajamo, je v zadnjih 40 letih to pomenilo uničevanje sistemov blaginje; ustvarjanje visoko izkoriščane migrantske delovne sile; uničenje zmožnosti, da bi se obrobna območja izognila vključitvi v neoliberalni red; in poskuse višanje stopnje ekonomske tekmovalnosti teh območij preko nižanja plač in davkov ter krčenja socialnih pravic.

V nasprotju s tem naš poziv po *periferiziranju Evrope* meri na možnost, da ta prostor reprodukcije in njegova znanja vzamemo za izhodišče delovanja, usmerjenega v subvertiranje obstoječih razmerij moči. Periferizirati Evropo pomeni zavrniti razvojniški pogled, po

katerem je središče prihodnost obrobja. Pomeni prepoznati, da je obrobje osrednjega pomena ter gradnjo bojev in upornosti izhajajoč iz znanj, praks in mrež na margini. Pomeni tudi prepoznati, da je tudi samo središče prežeto z perifernimi območji, bodisi da gre za regije, bodisi za posamezne družbene skupine, ki ostajajo podvržene isti logiki marginalizacije in v katerih prepoznavamo sami sebe.

To so bili razlogi, ki so med 30. julijem in 2. avgustom aktiviste, raziskovalke, kulturni delavce in akademičarke iz vzhodnih in južnih periferij Evrope pripeljali v Žeimiai v Litvo. Srečanje, ki se ga je udeležilo okoli 40 ljudi iz različnih političnih okolij in generacij, večinoma iz obrobja Evropske Unije, je bilo namenjeno razmišljanju o trenutnih političnih situacijah in organizacijskih praksah na prostoru evropskih periferij oziroma obrobij. Potekalo je v organizaciji iniciativ **Murmurae** (transdisciplinarna facilitacijska platforma, Španija), **Egzilis** (anarhistični kolektiv, Litva) in **LeftEast** (spletna platforma, ki združuje avtorje/ice iz več post-socialističnih držav).

Mapirali smo kontekste, iz katerih prihajamo, izzive, s katerimi se soočamo ter in strategije, na podlagi katerih delujemo v okviru naših kolektivov in organizacij, skozi katere vznikajo trdoživa družbena gibanja. Z namenom gradnje skupne analize, skupnega konceptualnega okvirja in skupnega horizonta boja smo se spraševali o razlikah in podobnostih med južnim in vzhodnim obrobjem Evrope, naše izhodišče pa je bilo vzajemno prepoznanje in podpora. Transverzalnost srečanja je bila uspešno investirana v rezonirajoč prostor poslušanja, skrbi, radodarnosti in kritične solidarnosti, kar odpira možnosti za nove projekte, akcije in mikro-politično analizo.

Identificirali smo niz ključnih nalog in procesov. Izhajajoč iz vzhodne in južne periferije moramo nadaljevati z naslednjimi aktivnostmi:

- Prevajanje znanj med post-socialističnimi in mediteranskimi deželami
- Facilitacija srečanj, ki za svoje izhodišče jemljejo krizo in poglede nanjo iz smeri periferij
- Premišljanje odnosa do Evropske Unije s stališča periferije
- Krepitev regionalnih mrež, še posebej na vzhodu

Preteklost Baltika in Balkana sedaj postaja sedanjost držav PIIGS. Bolečina dobe zategovanja pasov rezonira z izkušnjo "tranzicije" na vzhodu Evrope. Zgodovina se ne ponavlja povsem, toda nekatere nasilne strategije transformacije so ponovno uveljavljane. Države PIIGS se lahko danes veliko naučijo od politike dolga, zategovanja pasov in strukturnega prilagajanja, ki je bila post-socialističnemu prostoru vsiljena od devetdesetih let naprej (ponekod celo prej).

Dva posebej nasilna procesa tranzicije trenutno spremljamo v Grčiji in v Ukrajini. Z obema primeroma se moramo soočiti neposredno in ne pustiti, da finančno izsiljevanje ali militarizacija ustvarita ozračje strahu v vzhodni Evropi ali v državah PIIGS. Nasilje, ki je potrebno za integracijo nekega ozemlja v neoliberalni kapitalizem pogosto deluje kot sredstvo uničenja zmožnosti tega ozemlje, da to integracijo zavrne, zaradi česar le-ta postane nepovratna. Kaj se o tej dinamiki lahko naučimo iz izkušenj vzhodne in južne periferije Evrope?

Soočili smo se z nizom vprašanj: ali lahko primerjamo jugoslovanske vojne v devetdesetih in izbruh vojne v Ukrajini, do katerih je prišlo ravno na točki odločanja za integracijo v skupni evropski trg? Kakšne so vzporednice med načinom, na katerega je

bila socialistična vlada Syrize v Griji prisiljena sprejeti podreditev in odvisnosti ter med načini, na katere so bile v času tranzicije v vzhodni Evropi uničene možne drugačnosti prihodnosti, ki so vsebovali razgradnjo nekaterih oblik vzajemnosti, družbene lastnine in družbene organizacije, ki so uživale visoke stopnje družbene legitimnosti?

V luči zadnjih dogajanj je postalo jasno, da Evropska Unija ni garant demokracije, miru in človekovih pravic, kar je bila sicer podoba, ki je bila kot model napredka prodajana post-avtoritarnim državam na jugu in vzhodu Evropa. Kriza je tudi brutalno razkrila nevarnosti razumevanja EU kot priviligiranega horizonta naših političnih želja. To nas sooča z izzivom orientiranja v smeri novih zavezništev in solidarnosti znotraj, proti in onkraj EU, kot tudi v smeri novih institucij in pojmovanju pravic.

Mešanica politike strahu, pokroviteljstva finančne tehnokracije, programov strukturnega prilagajanja in militarizacije se po ozemljih dveh periferij Evrope in evrocone izraža na različne načine. Toda namesto, da bi ljudje širom obrobja prepoznali skupne pogoje, pogosto drug drugega ob obilni pomoči vodilnih medijev z obtožbami o lenobi, administrativni nesposobnosti in korupciji rangiramo po lestvici civiliziranosti. Vse to vpliva na odzive ljudi na politiko zategovanja pasov: primer je denimo produkcija ponosa v nekaterih državah vzhodne Evrope, ki so šle skozi lastno obdobje "zategovanja pasov" brez pritožb ali pa nepripravljenost ljudi v teh istih državah, da bi pokazali solidarnost z državami PIIGS, ko pa je sami v prejšnjih ciklih krize niso bili deležni v obratni smeri.

Soočeni s to potrebo po formuliranju skupnega konceptualnega okvirja in jezika za mišljenje skupnih pogojev in učinkov smo analizirali stereotipe in razpoke v znanju širom vzhoda in juga ter razpravljali o različnih zgodovinah in besednjakih zato, da bi bolje

razumeli izzive, s katerimi se soočamo. Mapirali smo lokalne in tranlokalne boje in naslovili geo-makro-mikro politične izzive. Govorili smo o gibanjih in organizacijah, ki so v naših deželah vzniknile v času krize, analizirali njihove taktike in strategije ter identificirali prihajajoče izzive. Na koncu smo naredili koledar prihajajočih mobilizacij in spregovorili o načinih, na katere lahko podpremo drug drugega v vroči jeseni, ki je pred nami.

Odprla se je možnost, da drug z drugim spregovorimo na načine, ki presegajo stare ločitve. V luči nadaljevanja ekonomske krize in militarizacije je ta dialog usmerjen proti skupni akcij stvar nuje.

To izjavo so po srečanju pripravili organizacijske ekipa Peripheralizing Europe srečanja in nekateri udeleženci

http://peripheralizingeurope.wordpress.com/

@PeriEurope